

Effecten aan toonder van rechtswege omgezet: boekhoudkundige verwerking

Sinds 1 januari 2014 bestaan er nog slechts twee vormen van effecten: gedematerialiseerde effecten en effecten op naam. Rechthebbenden konden uiterlijk tot 31 december 2013 hun effecten aan toonder omzetten. Effecten die op die datum nog niet waren omgezet in gedematerialiseerde effecten of in effecten op naam, werden van rechtswege omgezet in effecten op naam van de emittent. De Commissie voor Boekhoudkundige Normen onderzocht de boekhoudkundige verwerking van deze omzetting van rechtswege in haar advies 2014/6.

De wet houdende afschaffing van de effecten aan toonder (wet van 14 december 2005) voorziet in de geleidelijke afschaffing van alle effecten aan toonder naar Belgisch recht. Ze verbiedt sinds 2008 elke nieuwe uitgifte van effecten aan toonder. De wet is van toepassing op naamloze vennootschappen (nv), commanditaire vennootschappen op aandelen (Comm. VA), Europese naamloze vennootschappen (Societas Europaea of SE), beveks (Beleggingsvennootschappen met VEranderlijk Kapitaal), bevaks (Beleggingsvennootschappen met VAst Kapitaal), bevaki's (beleggingsvennootschappen met vast kapitaal die in immobiëlen beleggen) en coöperatieve vennootschappen (cv). Vanaf 1 januari 2014 bestaan er nog slechts twee vormen van effecten: de gedematerialiseerde effecten en de effecten op naam.

Dematerialisering

Als op 31 december 2013 de effecten aan toonder niet waren omgezet op initiatief van de rechthebbende, dan werden ze van rechtswege omgezet in gedematerialiseerde effecten of in effecten op naam.

De effecten van de rechthebbenden die de nodige regelingen hadden getroffen voor de dematerialisering, werden van rechtswege omgezet in gedematerialiseerde effecten en ingeschreven op naam van de emittent op een rekening voor gedematerialiseerde effecten. Werden de regelingen voor de dematerialisering niet getroffen, dan gebeurde de omzetting in effecten op naam en ingeschreven op naam van de emittent in het register van de effecten op naam.

In beide gevallen zijn de effecten dus ingeschreven op naam van de emittent en wordt de uitvoering van de rechten van het effect aan toonder opgeschort tot de rechthebbende van de effecten de inschrijving vraagt van de effecten op zijn naam. Op dat ogenblik kan de rechthebbende ook aan de emittent de betaling vragen van interesten of dividenden die betrekking hebben op de periode van opschorting van de rechten.

Voor de effecten die op 1 januari 2015 nog ingeschreven zijn op naam van de emittent, voorziet de wet een gedwongen verkoop, met overdracht van de gelden en onverkochte effecten aan de Deposito- en Consignatiekas.

Boekhoudkundige verwerking

De omzetting van rechtswege van effecten aan toonder in gedematerialiseerde effecten of in effecten op naam geschiedde slechts op 1 januari 2014, zodat de omzetting niet moet worden uitgedrukt in de boekhouding en de jaarrekening van de **emittent** voor het boekjaar 2013 (ten minste als het boekjaar ten laatste wordt afgesloten op 31 december 2013). De Commissie voor Boekhoudkundige Normen vindt echter dat die omzetting een "belangrijke gebeurtenis die na het einde van het boekjaar heeft plaatsgevonden" zou kunnen vormen voor de emittent die moet worden vermeld in het jaarverslag van het boekjaar.

De emittent houdt de effecten op zijn naam, maar voor rekening van de rechthebbende. Vanaf 1 januari 2014 moeten de emittenten de effecten opnemen in de rekeningen van de klasse 0: rekening 074 Goederen en waarden gehouden voor rekening of ten bate en voor risico van derden en 075 Crediteuren wegens goederen en waarden gehouden voor rekening of ten bate en voor risico van derden. Ze moeten hier ook melding van maken in de toelichting van hun jaarrekening onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Vanaf 1 januari 2015 zal voor de effecten waarvan de rechthebbende zich nog niet heeft bekendgemaakt, de inschrijving op naam van de emittent aflopen als gevolg van de gedwongen verkoop van de effecten (behalve indien de emittent zelf zijn eigen effecten koopt) of van de overdracht van de onverkochte effecten aan de Deposito- en Consignatiekas. De hiervoor beschreven vermeldingen verdwijnen dan uit de boekhouding van de emittent.

Wat de boekhoudkundige verwerking in hoofde van de **rechthebbende** betreft. Ofwel is de rechthebbende niet op de hoogte van de omzetting (en zal hij bijgevolg de boeking van zijn effecten niet wijzigen), ofwel is hij wel op de hoogte en vraagt hij de inschrijving aan van de effecten op zijn naam.

Nog dit. Dmat Task Force is een werk- en studiegroep opgericht naar aanleiding van de dematerialisering en de afschaffing van de effecten aan toonder. Op de website www.dmat.be vindt u informatie met betrekking tot de afschaffing van de effecten aan toonder en aandachtspunten voor kmo's.

COMPTAFID-Benelux NV SA
Brussels

Bld. Edmond Machtensl. 180/100
B-1080 Brussels
Tel: +32 (0)2 410 75 75
www.comptafid.be

COMPTAFID-Benelux NV SA
Antwerp

Schijnparklaan 45
B-2900 Antwerp (Schoten)
Tel: +32 (0)3 658 89 02
www.comptafid.be

COMPTAFID (Schweiz) AG
Zürich

Seefeldstrasse 19 – Postfach
CH-8032 Zürich
Tel.: +41 44 250 2929
www.comptafid.ch